

69

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee
II toimkonna koosoleku protokoll nr. 11
30. oktoobril 1991

Koosoleku algus kell 10.00

Koosolekut juhatas toimkonna esimees Vardo Rumessen

Koosolekust võtsid osa
abiesimees

Lehte Sööt
(Hainsalu)
Sirje Endre
Enn Leisson
Sergei Petinov
Sergei Sovetnikov

liikmed

Pärast vaheaega lisandusid

Ain Kaalep
Juhan-Kristjan Talve

P ä e v a k o r d :

1. Põhiseaduse valmimise tähtaja pikendamisest
2. Euroopa Nõukogu liikmete ekspertarvamustest
3. Prof. Rebase alternatiivprojektist
4. Parandusettepanekute arutamine

I

L.Sööt PA juhatus palus meil öelda, millal meie esitame lõpliku II peatüki teksti?

Teen ettepaneku 15. dets. või 1. dets., mitte varem.

V.Rumessen PA juhatus peaks määrama laekuvate parandusettepanekute viimase tähtaja, sellest kulub veel 2 nädalat lõpliku teksti valmimiseni.

Otsustati: II teematoimkond esitab oma lõpliku teksti 15. detsembriks k.a., kuna alles saabus eksperdi prof. Rebase peatüki alternatiivvariant.

Hääletati: poolt 3, vastu -, erap. 1, 1 ei võtnud hääletamisest osa (Leisson)

II

E.Leisson teeb kokkuvõtte Euroopa Nõukogu ekspertide arvamustest. Ettepanekud

§9 2. lõige välja jätta (ongi jäetud)

§10 lisada olenemata eest ja tervislikust seisundist -

nõus.

§12 viimane lõige - välja jätta, s.o. kriminaalkodeksi §, nõus

§15 jätta ainult 1. lõige, see ütleb kõik. Liiga reglementeeritud, esineb teistes §§-des.

L.Sööt Võtame prof. Rebase variandist.

Otsustati jätta arutamiseks.

§16 2. lõige on vastuolus eelnevaga.
Tsensuuri ei ole - on liigne.

S.Endre. See peab jääma

V.Rumessen Lisada "poliitiline..."

S.Endre. Pole nõus

V.Rumessen. Lisame "riiklik ..."

S.Endre Siis läheb vastuollu riikliku julgeoleku kitsendusega.
prof. Rebase §40, riiklik...

Otsustati: jätta vaidlusalusena päevakorda.

§18 ümber teha (tehtud)

§21 Kui kaua võivad vanemad koole valida?

Pandi hääletusele: Kes on selle poolt, et fikseerida lapse vanusepiir, kui kaua võivad vanemad lapse eest otsustada.
poolt 4, vastu 1, era 1

Otsustati: anda täiskogule otsustada 2 alternatiivi - 12. a. ja 14. a.

§25 ümber teha (tehtud)

L.Sööt õigus elule. Surmanuhtluse kaotamine.
Abordikeeld.

Rebane §53, lastekaitseaduse eelnõu §12

E.Leisson. Lks. §12 väga hea, jätame välja ainult sugu ja rahvus.

"Lastel on vördne õigus saada abi ja hooldust ning areneda sõltumata sellest, kas nad elavad täisperekonnas või üksikvanemaga, kas nad on lapsendatud või hooldatavad, kas nad on sündinud registreeritud või registreerimata abielust, kas nad on terved, puudega või haiged."

S.Endre. Saksa ekspert ütles, et meil on kodaniku kohustused riigi suhtes olemas, aga kodaniku suhted kodanikuga on reguleerimata.

V.Rumessen. Meil on ju sees kohtud, perekond, lapsed, usk

jm. - need on kodaniku suhted kodanikuga.

S.Endre. Suhtumine vanadesse (§27) ja lapsesse (§21) on puudulik.

Otsustati: jätta lastekaitseaduse eelnõu §12 arutluseks.

V a h e a e g

III

V.Rumessen. Kas võtta aluseks prof. Rebase projekt või täiendada J.Adamsi projekti?

J.Talve. PA on juba aluseks võtnud J.Adamsi projekti ja meil pole seda õigust muuta.

V.Rumessen. Olen sellega 100% nõus ja rohkem seda küsimust ei aruta.

J.Talve. Võrdlesin meie eelnõud Euroopa Nõukogu inimõiguste konventsiooniga. Vastuolusid ei ole.

Arvamused prof. Rebase projekti kohta.

J.Talve. Ülekuhjatud, eriti kohtu asi.

E.Leisson. § 15-16 võiks huvi pakkuda kohtu toimkonnale. Mitmed § on meil ju palju täpsemad. Käsitleme seda projekti kui parandusettepanekuid. Belletristikat on palju.

J.Talve. §23 2. lõige on valimisseaduse asi.
§ 24 ei saa üldse aru.

L.Sööt. Tähelepanuvääriv projekt. On tehtud tohutu töö. Loeme läbi ja mõtleme, mida saab kasutada.

A.Kaalep. Liiga pikalt tehtud. Osa tuleb arvesse võtta.

S.Endre. Võtta parandusettepanekutena. Kohtu asi ei pea olema meil. Eneseväärikuse osa kordub. Laste osa on liiga pikk. Suhtumist töösse on liiga palju.

V.Rumessen. Käigepealt tutvume ja siis palume prof. Rebase ise kohale.

Eraldame 2 tasandit:

1. mis juba on meie eelnõus, muudame või mitte
2. mis meil puuduvad, kas lisame või soovitame alamastme seadustesse.

Otsustati: tutvuda individuaalselt põhjalikult prof. Rebase projektiga ja teha konkreetseid ettepanekud §§ kaupa.

IV

Ü.Uluotsa ettepanekud.

1. §8 jätta ainult I lause.

L.Sööt, Olen 2 lõiku kokku kirjutanud. (Vt. L.Söödi keeleparandused)

E.Leisson, Teen uue ettepaneku:

"Igal inimesel on võõrandamatud inimõigused, mis on Eesti Vabariigis riikliku kaitse all."

V.Rumessen, Ei saa nõus olla, pole antud kohustusi?

E.Leisson, Tehakse rakendusotsusega.

A.Kaalep, "Kaitse all" pole juriidilise väärtusega, pooldan meie eelnõu varianti.

S.Endre, Toetan A.Kaalepit.

J.Talve, Pole vaja välja kirjutada, et põhiseaduses on kohustuslik. Oma inimõigusi teostan ise.

V.Rumessen, Kaitsten 2. lõiku. Teostamine asendada tagamisega.

L.Sööt, Veel hullem.

Hääletati, kes on selle poolt, et jätta ainult I lause.

poolt 1

vastu 5 ei arvestatud

2. §13 2. lõige välja jätta.

J.Talve, Euroopa Nõukogu inimõiguste konventsioonis on sama sees (art. 3)

Ettepanek: võtta see sõnastus.

Hääletati Uluotsa 2. ettepanekut.

poolt -

vastu 7 ei arvestatud.

Otsustati asendada EN inimõiguste konventsiooni art. 3.

"Kedagi ei tohi piinata, ega kohelda või karistada ebainimlikult või alandaval viisil".

3. §18 3. lõige muuta.

Oleme arvestanud juba enne tema ettepaneku esitamist.

4. §22 2. lõik ära jätta.
Osaliselt arvestatud.

J.Talve. Lisada riiklikes koolides ei tohi õpetamise tase olla madalam erakoolide tasemest.

V.Rumessen. Lisada seaduslikele alustele on õigus asutada eraõppeasutusi.

Otsustati arutelu jätkata.

Koosolek lõppes kell 13.30

Toimkonna esimees

Vardo Rumessen

